

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره دوازدهم - ۲۲ تا ۲۸ شهریور ۱۳۹۹

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۹ شهریور ۱۳۹۹

۱۲

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره دوازدهم - ۲۲ تا ۲۸ شهریور ۱۳۹۹

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۲

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۹ شهریور ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- درآمد: بیم و امیدهای لایحه مدیریت تعارض منافع.....۲
- تعارض منافع؛ توسعه انحصار یا رقابت پذیری.....۷
- جوابیه سازمان صدا و سیما در دفاع از تعارض منافع.....۷
- پایش مدیریت تعارض منافع.....۸
- شیوه نامه IBA در خصوص تعارض منافع در داوری.....۸
- مدیران خاطی بخشنامه تعارض منافع؛ مدافعان بازگشایی مدارس.....۹
- هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان مصدافی از تعارض منافع در مجلس.....۹
- کدام کسب و کار؟ کدام اخلاق؟.....۱۰
- تعارض منافع، عامل بازگشایی مدارس.....۱۰
- تعارض منافع و افشای اطلاعات مالی یک عضو شورای بورس.....۱۰
- تعارض منافع عامل اصلی سوء مدیریت‌های نظام سلامت.....۱۱
- تعارض منافع در بازار سرمایه، بلا تکلیف رها شده است.....۱۱
- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تعارض منافع ندارد.....۱۲
- «تعارض منافع» مهمترین دستور جلسه نظام مهندسی.....۱۲
- سرمایه اجتماعی بالا و فقدان تعارض منافع، رمز توفیق دفاع مقدس.....۱۲
- دست تعارض منافع بر گلوی افزایش ظرفیت رشته‌های پزشکی!.....۱۳
- محتواهای تصویری تعارض منافع.....۱۳
- تعارض درآمد و وظیفه در مدیریت پسماند.....۱۴
- تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی.....۱۵

درآمد: بیم و امیدهای لایحه مدیریت تعارض منافع

مخاطرات پیش روی قانون مدیریت تعارض منافع: ادای هم‌شکلی، تحمیل بار زودهنگام

جمال کاکایی

در نظام حقوقی ایران بدون اینکه نامی از تعارض منافع برده شود، مضمون آن به طور پراکنده در برخی قوانین و مقررات مورد توجه واقع شده است. به عنوان مثال، در حوزه قضایی زمانی که قوانین آئین دادرسی در ایران تصویب شده است و مقرراتی نیز برای موارد تعارض منافع پیش‌بینی شده است این رویه و کم‌بیش در مورد مراجع رسیدگی به تخلفات اداری یا انتظامی نیز رعایت شده است. علاوه بر این، قوانین متعدد دیگری از جمله لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷ - قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی - مصوب ۱۳۷۲ - قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل - مصوب ۱۳۷۳ - قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - قانون ارتقای سلامت نظامت اداری و مقابله با فساد - مصوب سال ۱۳۹۰ - و قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۱ - به طور مستقیم یا غیر مستقیم به ممنوعیت یا تحدید اقداماتی پرداخته‌اند که به طور غیر مستقیم با تعارض منافع مرتبط هستند. شایان توجه است در قوانین فوق‌الاشاره هدف اصلی مدیریت تعارض منافع و یا پیشگیری از آن نبوده است و عمدتاً رویکرد کیفری و جرم‌انگاری به برخی از مصادیق تعارض منافع توجه شده است. به بیان دیگر، بستر کلی این قوانین پیشگیری از فساد یا برخورد با فساد است در حالی که فساد با تعارض منافع دو مقوله جدا از هم هستند

در سال ۱۳۹۶ معاونت حقوقی رئیس‌جمهور در یک اقدام تحسین‌برانگیز، پیش‌نویس لایحه «مدیریت تعارض منافع در خدمات عمومی» برای اظهارنظر عمومی منتشر نمود^۱. لایحه مزبور تا نهایه شدن در دولت (تصویب در هیأت دولت) قریب به دو سال به داراز کشید. در نهایت آذرماه ۱۳۹۸ برای طی نمودن تشریفات اداری به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مجلس دهم نیز به دلیل همزمانی با بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، بعد از آن همه‌گیری بیماری کرونا، انتخابات و مسائلی از این قبیل، فرصت بررسی آن بوجود نیامد و تاکنون به صورت رسمی در دستورکار بررسی بهارستان‌نشینان نیز قرار نگرفته است.

ادبیات تعارض منافع و سازوکارهای مربوط به مدیریت آن به دهه‌ها قبل برمی‌گردد و دارای سابقه طولانی در میان جوامع مختلف است. این در حالی است همانطور که پیش‌تر از نظر گذشت در ایران، در حوزه سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری ردپای زیادی از آن دیده نمی‌شود. با این حال در سال‌های گذشته مورد توجه سیاست‌گذاران،

۱. در مقدمه توجیهی این پیش‌نویس آمده بود؛ هدف ارتقای اعتماد عمومی به نظام سیاسی و اداری کشور، پیشگیری از تاثیر منافع شخصی کارمندان و مدیران بخش عمومی بر نحوه انجام وظایف و اختیارات آن‌ها، ارتقای شفافیت در جامعه و تقویت پاسخگویی نظام سیاسی اداری در برابر مردم است.

پژوهشگران، کنشگران علوم اجتماعی و فعالان مدنی و فضای مجازی قرار گرفته است. این مهم از یک سو اقدام بسیار مهمی است و موجب ارتقای اعتماد عمومی به نظام سیاسی و اداری کشور - با کاهش ناکارآمدی کاهش فساد و افزایش شفافیت و پاسخگویی - می‌شود و از سوی دیگر، بیم آن می‌رود مواردی مانند عدم توجه به ضمانت‌های اجرایی و بستر نهادی و ساختار کشور (ادای هم‌شکلی^۱) کارآمدی و انتظارات بیش از حد (تحمیل بار زود هنگام^۲)، مأموریت و موفقیت لایحه "نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارایه خدمات عمومی" در صورت تبدیل شدن به قانون را تحت‌الاشعاع قرار دهد.

جان مایر جامعه‌شناس یکی از اولین افرادی بود که موضوع هم‌شکل‌گرایی را مطرح نمود. جان مایر اشاره می‌دارد که دولت‌ها در نظام جهانی هم‌شکل‌گرایی ساختاری را در پیش می‌گیرند. هم‌چنین پل دیماجیو و وودی پاول نظریه‌پردازان سازمانی، هم‌شکل‌گرایی را یکی از راهبردهای سازمان‌های خصوصی و دولتی عنوان می‌کنند. ادای هم‌شکلی، شکل و کارکرد را با هم مخلوط می‌کند و «شبه بودن» جایگزین «کاری کردن» می‌شود. به گونه‌ای که تهیه و تصویب اسناد بودجه خوشایند شمرده می‌شود حتی اگر این اسناد برآیند بودجه را تعیین نکنند. یا به پایان رساندن دوره طرح‌های تشریفاتی «کارآموزی» موفقیت محسوب می‌شود حتی اگر حرفه هیچ کس در عمل بهبود پیدا نکند (اندروز و همکاران، ۱۳۹۸)^۳. ادای هم‌شکلی باعث تداوم مرحله کنونی می‌شود به بیان دیگر، تکنیکی راهگشا برای شکست پیروزمندانه است و دام قابلیت در مسیر توسعه را تداوم می‌بخشد به همین منظور، سازمان‌ها معمولاً برای کسب مشروعیت خود این رویه را در پیش می‌گیرند.

نظر به اینکه، هم‌اکنون مرحله سوم^۴ مشق توسعه در برنامه‌ریزی - برای توسعه - در کشورهای در حال توسعه، در دستورکار است که سیاست‌گذاران بر این باورند کشورهای توسعه یافته نهادهای خوب دارند پس بایستی نهادهای خود ترویج و اقتباس شود تا توسعه یافتگی حاصل شود. این در حالی است که در رویکرد برنامه‌ای به «نهادهای خوب» معمولاً شکل و کارکرد با هم اشتباه گرفته می‌شود. به بیان دیگر، بر این باورند شکل با خودش کارکرد می‌آورد. این است که پیوند زدن «بهترین سرمشق‌ها» از بستری به بستری دیگر تجویز می‌شود. شکل نهادهای^۵ - قانون اساسی، قانون تجارت، رویه‌ها مبارزه با فساد و مواردی از قبیل - را اقتباس کردن و پیوند زدن آن‌ها کار آسانی است. زیرا کشورها

1. isomorphic mimicry

2. premature load bearing

۳. کتاب توانمندسازی حکومت: شواهد، تحلیل، عمل، توسط مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه در سال ۱۳۹۸ منتشر شد. عنوان اصلی کتاب به شرح زیر است:

Matt Andrews, Lant Pritchett and Michael Woolcock (2017), Building state capability: evidence, analysis, action, Oxford University Press

۴. نویسندگان کتاب توانمندسازی حکومت، شواهد، تحلیل و عمل، مرحله نخست را، مرحله انباشت یا «فشار بزرگ» در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، و اصلاح سیاست‌گذاری یا «تعدیل ساختاری» در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ را مرحله دوم ذکر می‌کنند.

۵. نهادهای قواعد بازی هستند و سازمان‌ها بازیگر؛ نهادهای محدودیت‌های هستند که انسان‌ها بر تعامل بشری تحمیل می‌کنند به عبارت دیگر، قواعد بازی هستند که شامل؛ قواعد رسمی (تمامی قوانین)، هنجارها، قواعد غیر رسمی (فرهنگ،...) و... سازمان‌ها؛ سازمان‌ها متشکل از گروه‌های از افراد هستند که به لحاظ برخی اهداف مشترک گرد هم آمده‌اند (بازیگران). مانند؛ بنگاه‌های تجاری، موسسات تعاونی، احزاب سیاسی، پارلمان، موسسات نظارتی و... لازم به ذکر است هیأت‌های مذهبی و کلوپ‌ها نیز سازمان اجتماعی به شمار می‌آیند.

می‌توانند با تصویب قوانین شکل نهادها را تعیین کنند مانند بانک مرکزی مستقل، بودجه بندی نتیجه‌محور، مشارکت عمومی - خصوصی. در حالی که این مهم به تنهایی ضامن موفقیت نیست و اگر پیوند زدن اشکال (نهادها) بدون تلاش برای ایجاد دانش بومی و داخلی و فشار از بیرون برای عملکرد انجام شود احتمال کسب موفقیت بعید به نظر می‌رسد. اندروز و همکاران بر این باورند شکل‌گیری قابلیت حکومت به معنای حرکت کردن تعادل بوم‌شناسی است به بیان دیگر، نوسازی فرایند دائمی کشف و تشویق طیف گوناگون از نهادها در بستری خاص است که به کارکردپذیری^۱ بهتر منجر می‌شود که باید محیط متناسب گسترده این بوم‌شناسی مورد توجه واقع شود زیرا نقش اساسی در شکل‌دهی به دستاوردهای مشاهده شده را دارد. همچنین، پیدا کردن و تناسب داشتن راه‌ها یک قابلیت جمعی است که فقط از طریق آزمون و خطا به دست می‌آید به بیان دیگر مستلزم استفاده از رویکردهای مناسب همچون «انطباق مداوم مسئله محور» است.

علاوه بر «ادای هم‌شکلی» که می‌تواند موجب گیر افتادن حکومت‌ها در دام قابلیت شوند، «تحمیل بار زود هنگام» نیز می‌تواند همین نتیجه را در پی داشته باشد. به بیان دیگر، انتظارات غیرواقعی در فرایندهای اصلاحی می‌تواند موجب از دست رفتن مقبولیت هنجاری شود زیرا به کارگیری بهترین سرمشق‌ها در محیط‌های کم‌قابلیت به فرایند جدا شدن^۲ می‌انجامد. زیرا میان بهترین سرمشق که اقتباس می‌شود و آنچه در عمل اتفاق می‌افتد شکاف‌های قابل توجهی وجود دارد از این‌رو نیاز است از «خواستن خیلی زیاد»، «خیلی زود» و «خیلی مداوم» پرهیز شود که امکان‌پذیری، مشروعیت اصلاحات و قابلیت‌سازی در معرض خطر قرار نگیرد. زیرا در صورتی که نهادها و سازمان‌ها نوپا تحت فشار اجرایی واقعی قرارگیرند احتمال فروپاشی آن‌ها وجود دارد که می‌تواند وضعیت به مراتب بدتر از قبل را منجر شود و این مهم مشروعیت‌زدایی اصلاحات را در پی خواهد داشت. به بیان دیگر توجه به این نکته ضروری است که واقعیت همیشه سرسخت‌تر از آرزوها است.

توجه به مفهوم تعارض منافع و در دستورکار قرار دادن سازوکارهای مدیریت آن در ایران را می‌توان یک نمونه از اقدامات مشق توسعه در مرحله سوم عنوان نمود. به عبارتی حکومت - همانطور که در مقدمه توجهی لایحه مدیریت تعارض منافع اشاره شده است - به منظور ارتقای اعتماد عمومی به نظام سیاسی و اداری کشور و افزایش پاسخگویی، توجه به سازوکارهای رایج مدیریت تعارض منافع را به عنوان بهترین سرمشق در این زمینه اقتباس نموده است. از این‌رو، موفقیت این مهم در گرو مجموعه اقدامات فراتر از ادای هم‌شکلی و عدم تحمیل بار زود هنگام است. از یک سو، توجه به مؤلفه‌های افزایش کارکردپذیری مجموعه راهکارهای مدیریت تعارض منافع در بستر نهادی و ساختاری کشور اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا همانطور که اندروز و همکاران (۱۳۹۸) بر این باورند پیدا کردن و تناسب داشتن راه‌ها یک قابلیت جمعی است و فقط از طریق آزمون و خطا به دست می‌آید. به باور نگارنده استفاده از رویکردهای مناسب مانند «انطباق مداوم مسئله محور» کارکردپذیری را افزایش خواهد داد. از دیگر سو، انتظارات غیر واقعی مانند از بین رفتن بی‌چون و چرایی فساد در کشور در کوتاه مدت و مواردی از این قبیل بعد از قانون شدن لایحه مدیریت تعارض منافع موجب

1. Functionality

2. decoupling process

تحمیل بار زودهنگام بر این اقدام اصلاحی (نهاد نوپا) شده و ممکن است امکان‌پذیری، مشروعیت و قابلیت‌سازی در معرض خطر قرار گیرد. از این رو نیاز است بیش از پیش توجه به این مهم در کانون توجه سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران واقع شود.

بررسی تجارب توجه به مسئله تعارض منافع مانند مجموعه اقدامات سازمان بهزیستی و وزارت آموزش و پرورش در ایران حاکی از آن است این مهم می‌تواند کارکرد پذیری قابل قبول و مؤثری داشته باشد به گونه‌ای که به الزامات آن توجه و از تحمیل بار زودهنگام بر آن پرهیز کرد. به عنوان مثال، مجموعه اقداماتی که در ارتباط با مدیریت موقعیت اشتغال همزمان در سازمان بهزیستی کشور صورت پذیرفت موجب شد ۱۷۰ نفر از پست مدیریتی و ۲۰۰ از مراکز غیردولتی کنارگیری نمایند. همچنین، براساس بخشنامه مدیریت تعارض منافع در وزارت آموزش و پرورش نیز که در خرداد سال جاری ابلاغ شد براساس گفته وزیر مربوط بیش از ۲۲۰ مدیر استانی و ستادی تعیین تکلیف شدند. مجموعه نتایج فوق، بارقه امید را برای پژوهشگران و سیاست‌گذاران به ارمغان می‌آورد. با این وجود گوشزد می‌نمایم موفقیت و افزایش کارکردپذیری فراتر از تصویب قانون و ابلاغ بخشنامه است. همچنین، برای پژوهشگران، کنشگران اجتماعی و همینطور سیاست‌گذاران و مجوزدهندگان حاوی این پیام است تحمیل بار زودهنگام (انتظارات غیر واقعی) می‌توانند مشروعیت اصلاحات و امکان‌پذیری و قابلیت‌پذیری حکومت را در وضعیت شکننده‌تری قرار دهد.

منابع

- توانمندسازی حکومت؛ شواهد، تحلیل و عمل، مترجم: جعفر خیرخواهان و مسعود دروردی، انتشارات روزنه، تهران (۱۳۹۸).
- فهم فرایند تحول اقتصادی، مترجم: میرسعید مهاجرانی، زهرا فرضی‌زاده، انتشارات نهادگرا، تهران (۱۳۹۶)،
- لایحه "نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی"

گزیده‌ی اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های اصلی هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

- لعیا جنیدی، معاون حقوقی رئیس جمهوری، از ابلاغ منشور اخلاق حرفه‌ای کارگزاران مجموعه حقوقی دولت خبر داد که در بردارنده ضوابط مدیریت تعارض منافع نیز هست.
- حسین امامی، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس تصریح کرده برخی مدیران خاطی در اجرای بخشنامه "تعارض منافع" مدافعان بازگشایی مدارس بودند و بخاطر فشار این مدیران و اصرار رئیس جمهور مدارس بازگشایی شدند.
- مجید جی افرام، عضو هیات ریسه سازمان نظام مهندسی خبر داد که در جلسه شورای مرکزی این سازمان موضوع تعارض منافع مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد کمیته حقوقی سازمان نسبت به بررسی دقیق موضوع تعارض منافع اقدام و یک نظریه نهایی در این خصوص تدوین شده تا به عنوان پیشنهاد سازمان به وزارت راه و شهرسازی ارسال گردد.

- حسن ملکی، رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی در یک نشست رسانه‌ای تصریح کرد تعارض منافع شامل حال مناسبات سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی نمی‌شود و بنابراین چندان به آن وارد نشدیم.
- عباس آخوندی، وزیر سابق مسکن، راه و شهرسازی در یادداشتی ادعای صداوسیما مبنی بر داشتن مرجعیت نظارت بر شبکه نمایش خانگی را مشمول تعارض منافع دانسته و به تحلیل این موضوع از منظر حقوقی پرداخت. تحلیل عباس آخوندی با واکنش و جوابیه سازمان صداوسیما مواجه شد که در قیاسی سوال برانگیز اظهار می‌دارد: اگر این طور باشد که باید گفت همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی مسوول صدور مجوز تعارض منافع دارند. مثلا، وزارت بهداشت اگر به کسانی که دستی در تولید و تامین خوراک مردم دارند، مجوز فعالیت بدهد یا ندهد، دچار تعارض منافع است؟!
 - سایت وکلا پرس در اقدامی قابل توجه شیوه‌نامه‌ای تعارض منافع کانون بین المللی وکلا را ترجمه و منتشر کرد.
 - خبرگزاری فارس در تحلیلی با اشاره به مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۹۴ که تعیین ظرفیت رشته‌های پزشکی را به طور کامل به دانشگاه‌های علوم پزشکی و وزارت بهداشت واگذار کرده است، تاکید کرد در نتیجه‌ی این مصوبه با وجود کمبود شدید پزشکان و دندان پزشکان در کشور، تعارض منافع بین باعث شده از افزایش ظرفیت پذیرش در این رشته‌ها جلوگیری شود.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۲۹ شهریور ۱۳۹۹

با ما در تماس باشید

برای ارسال نقدها، نظرات و پیشنهادهای در مورد خبرنامه هفتگی تعارض منافع و همچنین یادداشت‌ها و تحلیل‌هایتان برای انتشار در خبرنامه با آدرس ایمیل مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی مکاتبه فرمایید:

info [at] iran-bssc.ir

تعارض منافع؛ توسعه انحصار یا رقابت پذیری

عباس آخوندی (وزیر سابق راه و شهرسازی) - ۲۲ شهریور ۹۹

◀ **تعارض منافع در سازمان صدا و سیما**

ادعای صداوسیما مبنی بر داشتن مرجعیت نظارت بر شبکه نمایش فاقد وجه قانونی از منظر قانون اساسی، قانون عادی و سیاست‌های ابلاغی رهبری است. همچنین این ادعا با قاعده حقوقی نظم عمومی و اصل حاکمیت قانون نیز در تعارض است چراکه اصل حاکمیت قانون بر پایه‌هایی از جمله فقدان فساد، شفافیت، رعایت حقوق اساسی شهروندان و نظم و امنیت حقوقی استوار است. وضع مقررات بر یک بازار توسط یک بنگاه انحصاری و صدور مجوز فعالیت به سایر بنگاه‌ها آشکارا مشمول تعارض منافع است و لاجرم به محو شفافیت منجر و موجب فساد و اختلال در نظم و امنیت حقوقی سایر فعالان و شهروندان می‌شود از این رو هم با قاعده حقوقی نظم عمومی و هم با اصل حاکمیت قانون در تعارض و مردود است.

با فرض اینکه صدا و سیما خود را انحصارگر می‌داند و موقعیت مسلط خود بر بازار را قانونی می‌داند اگر قرار باشد که در موقعیت صدور مجوز قرار گیرد هر تصمیم او مشمول تعارض منافع و ایجاد مانع برای ورود شرکای جدید یا حذف آنها محسوب می‌شود. تعارض منافع ریشه فساد است. شایسته است کسانی که در موقعیت سیاستگذاری و وضع مقررات قرار می‌گیرند بدین موضوع توجه کافی داشته باشند. وگرنه همچنان که ذکر شد، نظم عمومی مختل و اصل حاکمیت قانون مخدوش می‌شود.

روزنامه اعتماد

جوابیه سازمان صدا و سیما در دفاع از تعارض منافع

روابط عمومی صدا و سیما - ۲۵ شهریور ۹۹

◀ **تعارض منافع در سازمان صدا و سیما**

پاسخ روابط عمومی صدا و سیما به یادداشت عباس آخوندی: مایه بسی افسوس است که وزیر سابق دستکم در قضیه مورد ادعای‌شان، رسانه ملی را «یک بنگاه انحصاری» می‌داند که به واسطه «صدور مجوز فعالیت به سایر بنگاه‌ها» برایش تعارض منافع پدید خواهد آمد؛ نخیر آقای آخوندی! فرض تان غلط است، اگر این طور باشد که باید گفت همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی مسوول صدور مجوز تعارض منافع دارند و «لاجرم به محو شفافیت منجر و موجب فساد و اختلال در نظم و امنیت حقوقی سایر فعالان و شهروندان» محکوم می‌شوند. مثلاً، وزارت بهداشت اگر به کسانی که دستی در تولید و تامین خوراک مردم دارند، مجوز فعالیت بدهد یا ندهد، دچار تعارض منافع است؟! یکی از وظایف اصلی ساترا در حوزه تنظیم‌گری رسانه‌ها که در طول این سال‌ها نیز با جدیت به آن پرداخته است «حذف رفتارهای ضد رقابتی» بوده تا بدین وسیله بتواند فضا را به نفع کنشگران و رقبای تازه نفس و نوپا تغییر دهد تا آنها نیز بتوانند با آرامش بیشتری در این فضا به فعالیت بپردازند که روابط حسنه‌ای که بین ساترا و رسانه‌های مرتبط با آن در این سال‌ها به وجود آمده، به خوبی موید این ادعاست.

روزنامه اعتماد / پایگاه اطلاع رسانی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

پایش مدیریت تعارض منافع

لعیا جنیدی (معاون حقوقی رئیس جمهوری) - ۲۲ شهریور ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

لعیا جنیدی در شصت و دومین جلسه شورای هماهنگی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی که به صورت ویدئو کنفرانس و با حضور معاونین حقوقی و امور مجلس و مدیران کل حقوقی دستگاه‌های اجرایی کشور برگزار شد، از ابلاغ منشور اخلاق حرفه‌ای کارگزاران مجموعه حقوقی دولت خبر داد و گفت: حقوق شهروندی، حاکمیت قانون، مقدم داشتن منافع عمومی، حقوق و آزادی‌های ملت و ضوابط مدیریت تعارض منافع از اصولی هستند که پایبندی به آنها در مجموعه کارگزاران حقوقی دولت باید مورد پایش، آموزش و برنامه ریزی برای ارتقا قرار گیرد. ✉ خبرگزاری ایرنا

شیوه نامه IBA در خصوص تعارض منافع در داوری

سایت وکلا پرس - ۲۳ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه قضایی و وکالت

قانون بین المللی وکلا شیوه‌نامه‌ای در خصوص تعارض منافع در داوری بین المللی در تاریخ ۲۳ اکتبر ۲۰۱۴ تصویب کرده است. متن این شیوه‌نامه به طور کامل ترجمه شده و در سایت وکلا پرس آمده است. شیوه نامه IBA در خصوص تعارض منافع در داوری در دو بخش ضوابط کلی در خصوص بیطرفی، استقلال و آشکار کردن یا افشای واقعیات ذیربط و کاربرد عملی برخی از ضوابط کلی این شیوه‌نامه که مربوط به تعارض منافع است، به شرح ذیل است:

(الف) در صورتی که داور نسبت به توانایی خود در رعایت بیطرفی با استقلال شک و تردید داشته باشد، باید از پذیرش سمت داوری خودداری کند، و در صورتی که داوری آغاز شده باشد، باید از ادامه خدمت به عنوان داور سرباز زند.

(ب) همین اصل صدق می‌کند اگر واقعیات یا اوضاع و احوالی وجود داشته یا از زمان نصب داور به وجود آمده باشد، که، از دید یک شخص ثالث معقول و مطلع در مورد واقعیات و اوضاع و احوال ذیربط، شک و تردید موجه نسبت به بیطرفی یا استقلال داور ایجاد کند، مگر آن که طرفین داور را، طبق الزامات مقرر در ضابطه کلی ۴، پذیرفته باشند.

(پ) شک و تردید موجه است اگر یک شخص ثالث معقول و مطلع از واقعیات و اوضاع و احوال ذیربط، به این نتیجه برسد که این احتمال وجود دارد که داور ممکن است در حصول تصمیم خود تحت تأثیر عواملی سوای ماهیت دعوا، آن گونه که توسط طرفین ارائه گردیده، واقع شود.

(ت) در هر یک از وضعیت‌های موصوف در فهرست قرمز موارد غیر قابل اعراض، شک و تردید موجه در خصوص بیطرفی یا استقلال داور وجود دارد.

✉ سایت وکلا پرس

مدیران خا طی بخشنامه تعارض منافع؛ مدافعان بازگشایی مدارس

حسین امامی (عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۲۳ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

برخی مدیران خا طی در اجرای بخشنامه "تعارض منافع" مدافعان بازگشایی مدارس بودند و بخاطر فشار این مدیران و اصرار رئیس جمهور مدارس بازگشایی شدند. به رغم وجود بخشنامه‌ای به نام "تعارض منافع" اما گاه دیده می‌شود که برخی مدیران آموزش و پرورش دارای مدارس غیر دولتی هستند که به لحاظ قانونی مالکیت و مدیریت بر اینگونه مدارس دارای اشکال اساسی است. چرا که این بخشنامه پیش بینی کرده که مدیران مدارس در چنین شرایطی که کرونا جامعه را فلج کرده، منافع خود را بر سلامت و سعادت دانش آموزان و سایر پرسنل ترجیح می‌دهند.

شبکه اطلاع رسانی دانا

هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان مصداقی از تعارض منافع در مجلس

خبرگزاری فارس - ۲۴ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

ایرادات متعدد در متن و نحوه اجرای قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس، موجب شده که در همین مدت کوتاه تشکیل مجلس یازدهم دو طرح الحاق و اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان اعلام وصول شود. هر چند در این دو طرح موارد اصلاحی مناسبی به چشم می‌خورد ولی می‌توان موارد پیشنهادی دیگر را به آن افزود که در زیر بدان می‌پردازیم:

لزوم تغییر برخی ساختارهای مجلس از جمله کمیسیون‌ها و هیأت رئیسه: تعارض منافع در کمیسیون‌هایی همچون کمیسیون بهداشت با عضویت اکثریت پزشکان یا کمیسیون حقوقی-قضایی با عضویت وکلا یا قضاات و کمیسیون‌های اقتصادی همچون صنایع و عمران با عضویت سهامداران شرکت‌های صنعتی، تجاری، کشاورزی و عمرانی خصوصی در معرض تعارض منافع است که نیاز به تغییر ساختارها وجود دارد.

شرط ممانعت تشکیل کمیسیون‌های صنفی: در زمینه‌هایی که قانون گذاران احساس می‌کند یک کمیسیون محل تجمع منافع صنفی، منطقه‌ای و بخشی می‌شود لازم است با شرط محدودیت و ممنوعیت عدم عضویت بیش از ۵۰ درصد از یک صنف، منطقه یا بخش این تعارض منافع را ممانعت کند.

ترکیب پیشنهادی هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان: ترکیب فعلی هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان یک الگوی درون پارلمانی و نظارت نماینده بر نمایندگان دیگر است که دچار نوعی از تعارض منافع است به نام اتحاد ناظر و منظور است. در ترکیب جدید هیأت نظارت لازم است از یک الگوی ترکیبی از درون پارلمان و برون پارلمان استفاده شود.

خبرگزاری فارس

کدام کسب و کار؟ کدام اخلاق؟

مهرداد عباد - ۲۴ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی کسب‌وکارها و بازرگانی

اخلاق کسب‌وکار مجموعه‌ای از اصول است که مشخص می‌کند چه چیزی در محل کار درست، اشتباه یا مناسب است. ابزار اصلی که شرکت با آن اصول اخلاقی خود را پیاده‌سازی می‌کند منشور اخلاقی یک سازمان است که استانداردهای اخلاقی شرکت و کارکنان را مشخص می‌کند. برای داشتن یک محیط کاری اخلاقی راه‌های زیادی وجود دارد که از جمله می‌توان به گزارش موارد تعارض منافع اشاره نمود.

اغلب سازمان‌ها دارای خط‌مشی در مورد دریافت هدایا از مشتریان و طرف‌های بیرونی هستند. شماری دیگر حتی قوانینی در مورد کار پاره‌وقت، فرصت‌های فریلنسری و مشاغل جانبی دارند. در تمامی موارد این قوانین ابزاری برای اطمینان از این مهم هستند که کارکنان بر اساس محدودیت‌ها و حدود مرزهای تعارض منافع فعالیت می‌کنند که می‌تواند روی صداقت کارکنان اثر بگذارد.

☞ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

تعارض منافع، عامل بازگشایی مدارس

احمد حسین فلاحي (سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۲۴ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

نماینده‌ها از اخبار متناقض وزارت آموزش و پرورش گلایه دارند و کسانی که تعارض منافع دارند، فشار می‌آورند تا مدارس بازگشایی شود و شهریه‌ها را دریافت کنند و این مسائل در کمیسیون مطرح شد.

☞ رادیوگفت و گو

تعارض منافع و افشای اطلاعات مالی یک عضو شورای بورس

سروش خسروی (روزنامه نگار) - ۲۵ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

افشای اطلاعات خصوصی افراد در فضای مجازی این بار گریبانگیر بورس‌بازان شد. دیروز یک کانال تلگرامی معاملات ارزی یک عضو شورای بورس را منتشر کرد. یکی از کاربران فضای مجازی با انتقاد از این اتفاق آن را نادرست خواند و خواستار توقف این روند شد. با این حال دنبال‌کننده‌های این کاربر موافقش نبودند و اعتقاد داشتند این کار هم‌سو با شفاف‌سازی انجام شده است. مثلاً یکی از آنها نوشت: «این چه حرفیه آخه؟ چرا اشتباهه؟ شفافیت همه جا لازمه و عالی.» کاربر دیگری با اسم «بابک» پرسید: «این شفاف‌سازی حساب نمیشه؟» محسن احمدی هم پرسید آیا عضو شورای بورس می‌تواند صرافی داشته باشد و آیا تعارض منافع به وجود نمی‌آید؟

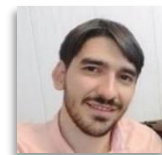
☞ پایگاه خبری می‌متالز

تعارض منافع عامل اصلی سوء مدیریت‌های نظام سلامت

حسین نادیان - ۲۵ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت

چالش‌های امروز نظام سلامت معلول مجموعه تصمیمات و راهبردهای ناشی از تعارض منافع در این بخش بوده‌اند که در پی شیوع کرونا بیش از پیش نمایان شده‌اند. ریشه این مشکل که از قبل از انقلاب مانند یک زخم کهنه ریشه دوانیده را می‌توان مدیریت پزشکان بر تشکیلات نظام سلامت دانست. چراکه پزشکان به دلیل تخصص خاص خود از امور مدیریتی، مالی، و برنامه‌ریزی اطلاع کافی ندارند و بر اساس برداشت ذهنی به حل مسائل پرداخته و توجهی نیز به نظر مشاوران و کارشناسان اقتصاد سلامت، حقوق و نظام مالی سلامت مبذول نمی‌دارند. مدیریت نظام سلامت در حالی در تمام مراکز سیاست‌گذاری، اجرا و نظارت در قبضه پزشکان است که همواره در معرض یک تضاد منافع بین وظیفه و نقش خود در نظام سلامت یا منافع شخصی و صنفی قرار دارند. این مسئله در نظام سلامت کشورهای دیگر کاملاً حل شده است و صرف وجود تعارض منافع، باعث می‌شود که افراد دارای منافع متضاد از مدیریت‌های عمومی کنار گذاشته شوند.

کمیسیون بهداشت مجلس دهم نیز با عضویت ۲۲ نفر از پزشکان از مجموع ۲۳ تفره این کمیسیون، نه تنها با پشتیبانی از آقای وزیر و طرح تحول سلامت ایشان در عملکرد نامناسب نظام سلامت سهیم است بلکه با بودجه‌ریزی، نظارت و قانون‌گذاری نامناسب یکی از علل سوء مدیریت‌های فعلی است.

جامعه خبری - تحلیلی الف

تعارض منافع در بازار سرمایه، بلامتکلیف رها شده است

نیما نامداری (تحلیلگر بازار سرمایه) - ۲۶ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در بازار بورس

علی‌رغم رشد سریع بازار سرمایه و ورود حجم عظیم نقدینگی به آن، ضوابط و قوانین کنترل و مبارزه با فساد در بازار سرمایه وجود ندارد. مثلاً مساله تعارض منافع بلامتکلیف رها شده، برای اشکال مختلف انحصار و تبانی ضوابط مدون وجود ندارد.

مساله درهای گردان (Revolving Doors) که رایج‌ترین شکل فساد ناشی از تعارض منافع است، نه تنها ممنوع نیست بلکه بسیار هم رایج است. علاوه بر فقدان ضوابط، مشکل نهادی هم وجود دارد، مثلاً متولی نظارت و داوری در چنین موضوعاتی مشخص نیست. چه در سطح ناشرین چه در سطح بازار و چه در درون نهاد ناظر باید روال‌ها و سازوکارهای پیشگیری از فساد و تبانی و تعارض منافع پیش‌بینی شود و معلوم باشد چه کسی در قبال چه چیزی پاسخگو است و مسئولیت دارد.

ماهنامه آینده‌نگر

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تعارض منافع ندارد

حسن ملکی (رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی) - ۲۵ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

تعارض منافع شامل حال مناسبات سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی نمی‌شود و بنابراین چندان به آن وارد نشدیم.

🔗 [سایت خبری جی پلاس](#)

«تعارض منافع» مهمترین دستور جلسه نظام مهندسی

مجید جی افرام (عضو هیات ریسه سازمان نظام مهندسی) - ۲۶ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی مسکن و شهرسازی

در دویست و پنجاه و یکمین جلسه شورای مرکزی موضوع تعارض منافع مورد بررسی قرار گرفت و اعضای شورای مرکزی به اظهارنظر در این باره پرداختند. بر همین اساس، مقرر شد کمیته حقوقی سازمان با همکاری اعضای شورای مرکزی نسبت به بررسی دقیق موضوع تعارض منافع از مناظر مختلف قانونی و به استناد مقررات و قوانین جاری و بالادستی کشور، اقدام و یک نظریه نهایی در این خصوص تدوین شده تا به عنوان پیشنهاد سازمان به وزارت راه و شهرسازی ارسال گردد.

🔗 [سایت تاسیسات نیوز](#)

سرمايه اجتماعي بالا و فقدان تعارض منافع، رمز توفيق دفاع مقدس

موسی شهبازی (کارشناس مسائل اقتصادی) - ۲۹ شهریور ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

هر زمانی بخواهیم که در کشور اصلاحات یا تغییراتی را انجام دهیم نیاز به حمایت و پشتیبانی مردمی داریم. در دوره بعد از انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، هنوز مشکل تعارض منافع و حلقه‌های قدرت و ثروت را در کشور نداشتیم که مانع اصلاحات و تغییرات باشد. این فرصتی ارزشمند و مناسب بود تا اگر تصمیمی اقتصادی در کشور گرفته می‌شد با ممانعت افرادی که تعارض منافع دارند مواجه نباشیم. امروزه تا حد زیادی با این تعارض منافع مواجه هستیم و در سطوح مدیریتی کشور لازم است تغییراتی انجام شود، چراکه گاه تصمیم یک مدیر با منافع فردی و گروهی در تعارض است. در زمان جنگ تحمیلی با چنین مشکلی مواجه نبودیم و این الگو برای اداره اقتصاد کشور در شرایط کنونی قابل بهره‌گیری است.

🔗 [خبرگزاری ایکننا](#)

دست تعارض منافع بر گلوی افزایش ظرفیت رشته‌های پزشکی!

خبرگزاری فارس - ۲۹ شهریور ۹۹
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت

از سال ۱۳۶۴ تعیین ظرفیت دانشگاه‌های علوم پزشکی به پیشنهاد وزارت بهداشت و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی صورت می‌گرفت. در سال‌های ۷۴ تا ۸۳ به بهانه رسیدن سرانه پزشک به حد کفایت، ظرفیت پذیرش رشته پزشکی طی ۱۰ سال ۵۰ درصد کاهش پیدا کرد. در سال ۱۳۷۷ دولت وقت با همین بهانه لایحه واگذاری اختیار تعیین ظرفیت رشته‌های پزشکی به وزارت بهداشت را تقدیم مجلس کرد. اگرچه این لایحه در مجلس به تصویب رسید، اما شورای نگهبان به دلیل مغایرت با قانون اساسی این قانون را رد کرد. در سال ۱۳۹۴ اما شورای عالی انقلاب فرهنگی با تصویب «سیاست‌ها و ضوابط آمایش آموزش عالی در عرصه سلامت در جمهوری اسلامی ایران» تعیین ظرفیت رشته‌های پزشکی را به طور کامل به دانشگاه‌های علوم پزشکی و وزارت بهداشت واگذار کرد. با وجود کمبود شدید پزشکان و دندان پزشکان در کشور، متأسفانه تعارض منافع بین مصالح صنفی و مصالح عمومی باعث شده از افزایش ظرفیت پذیرش در این رشته‌ها جلوگیری شود. در همین راستا در سال ۹۸ زمزمه‌هایی از افزایش دوبرابری ظرفیت پذیرش پزشکی از مجلس شنیده می‌شد. این طرح که به امضای بیش از ۸۰ نماینده مجلس همراه شده بود در نهایت تحت فشار و مخالفت وزارت بهداشت مسکوت ماند.

✉ خبرگزاری فارس

محتوای تصویری تعارض منافع

در هفته‌ی گذشته، یک موشن گرافیک مرتبط با تعارض منافع در فضای مجازی منتشر شد:
▪ [قانون مدیریت تعارض منافع](#) / سایت تلویزیون / شبکه سه سیما / ۲۲ شهریور ۹۹

تعارض درآمد و وظیفه در مدیریت پسماند

مرکز توانمندسازی حاکمیت و صلح - ۲۶ شهریور ۹۹
 ◀ تعارض منافع در حوزه‌ی شوراها و شهرداری

پیمانکاران بسیاری برای خدمات شهری در هر یک از حوزه‌های فضای سبز، رفت و روب و جمع‌آوری پسماند و حوزه بازیافت وجود دارند. در حال حاضر حدود ۷۰ پیمانکار در حوزه پسماند تر و رفت و روب معابر در حال فعالیت هستند. برای پسماند خشک هم برای هر منطقه یک پیمان منعقد می‌شود، که در مجموع مناطق ۲۲ گانه، ۲۲ پیمان هم در حوزه پسماند خشک وجود دارد.

برای مجموع این وظایف در سال حدود ۱۵۰ جلسه و پیمان مناقصه و مزایده در حوزه خدمات شهری و پسماند شهرداری تهران برگزار می‌شود. در حاشیه هر یک از این جلسات و پیمان‌ها احتمال فساد و سوءاستفاده‌های گسترده‌ای وجود دارد. مدیران معاونت خدمات شهری در شهرداری‌های مناطق در ساختار کنونی منتفع‌اند و از این جهت در مقابل کاهش تعداد پیمان‌ها و طرح‌های تجمیع پیمان پسماند تر و خشک مقاومت می‌کنند. وقتی این وظایف متعدد به واحدهای جزئی و متعدد در سازمان شهرداری واگذار شود، مناسبات غیررسمی بیشتری بین کارگزار شهرداری و پیمانکار ایجاد می‌شود.

تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی مدیریت تعارض منافع یا خلق موقعیت تعارض منافع!؟

میلاذ زمان

در بازه زمانی ۲۰ تا ۲۶ شهریور، تعداد ۱۵۱ محتوا در فضای مجازی به زبان فارسی در رابطه با تعارض منافع یا کلیدواژه تعارض منافع تولید شده‌اند. عمده این محتوا در توییتر با ۶۴ درصد و تلگرام با ۳۵ درصد بوده است. به طور کلی مباحث مطرح شده از جانب کاربران فضای مجازی را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد. تعارض منافع در صدا و سیما، تعارض منافع در بازار سرمایه (بورس اوراق بهادار)، تعارض منافع در بخش مسکن و تعارض منافع در فوتبال موضوعات پرتکرار در این بازه زمانی هستند. در این یادداشت سعی می‌شود به برخی از مهمترین و پربازدیدترین مواضع و دیدگاه‌های کاربران فضای مجازی در خصوص تعارض منافع پرداخته شود.

تداوم انتقاد از تعارض منافع صدا و سیما

یکی از مطالب هفته گذشته که در فضای مجازی مورد توجه قرار گرفته بود و در شبکه‌های اجتماعی دیده شد یادداشت عباس آخوندی وزیر اسبق راه و شهرسازی در مورد مسئله اعطای مجوز نظارت بر شبکه نمایش خانگی به صدا و سیما در روزنامه اعتماد بود. آخوندی می‌نویسد: «وضع مقررات بر یک بازار توسط یک بنگاه انحصاری و صدور مجوز فعالیت به سایر بنگاه‌ها آشکارا مشمول تعارض منافع است و لاجرم به محو شفافیت منجر و موجب فساد و اختلال در نظم و امنیت حقوقی سایر فعالان و شهروندان میشود، از این رو هم با قاعده‌ی حقوقی نظم عمومی و هم با اصل حاکمیت قانون در تعارض است و مردود میباشد.» در این خصوص اهالی سینما نیز با انتشار نامه‌هایی به انتقال مسئولیت شبکه‌ی نمایش خانگی از سازمان سینمایی به صداوسیما اعتراض کردند. در واقع این تغییر انتقال ایجاد یک موقعیت تعارض منافع است که پیش از این وجود نداشت. در این شرایط صدا و سیما به عنوان تولیدکننده و فروشنده فیلم و سریال در جایگاه ناظر برای رقبای خود قرار می‌گیرد، رقبایی که با توجه به سرمایه خصوصی و تنوع تولیدکننده مخاطبان متعددی به دست آورده‌اند. این افزایش مخاطب باعث کاهش مخاطب برای محصولات صدا و سیما می‌شود و به دنبال آن به عنوان مثال سفارش تبلیغات بازرگانی که یکی از منابع اصلی درآمد صدا و سیما است کاهش می‌یابد. حال در این شرایط مشخص است که اگر تصمیم‌گیری درباره مجوز انتشار محصولات شبکه نمایش خانگی در اختیار صدا و سیما باشد چه میزان می‌تواند از منافع سازمان صدا و سیما متاثر شده و باعث حذف رقبا شود. پرسشی که می‌توان مطرح کرد این است که در شرایطی که موقعیت‌های متعدد تعارض منافع در بخش‌های مختلف کشور قابل شناسایی است و باید برای مدیریت آنها برنامه مشخصی داشت چرا باید موقعیت تعارض منافع جدید خلق کرد و تبعات آن را نادیده گرفت؟

تعارض منافع مانع توفیق طرح مالیات بر عایدی سرمایه است؟

طرح مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس در دست بررسی است. براساس این طرح کالاهای سرمایه‌ای مانند مسکن و طلا و ارز مشمول دریافت مالیات می‌شوند. این طرح اثرات مختلفی می‌تواند داشته باشد از جمله تغییر انگیزه سرمایه‌گذاری در حوزه‌های ذکر شده و امکان تغییر کالای سرمایه‌ای به کالای مصرفی. این موضوع باعث می‌شود که در شرایط فعلی کشور منافع جابه‌جا شود از این رو طرح مخالفان و موافقان خود را دارد. فرهاد بیضایی کارشناس مسکن در مطلبی می‌نویسد: «مشاور وزیر راه و شهرسازی که مدیرعاملِ فلان بانک خصوصی و سهامدار و عضو هیئت مدیره دهها شرکت سرمایه‌گذاری مسکن و املاک بود، برای اینکه نگذارد #طرح مالیات بر عایدی سرمایه به صحن مجلس برسد، در تمام جلسات کمیسیون اقتصادی، شرکت می‌کرد.» وی این نکته را مصداقی از تعارض منافع می‌داند مبنی بر اینکه یک سیاست‌گذار که ممکن است خود از تصویب یا عدم تصویب یک طرح منتفع شود نباید در فرآیند بررسی و تحلیل طرح پیشنهادی دخالت کند.

میس فیس

۵۴ ۶۳ ۱۸ تلگرام /

عدم کارایی یا تعارض منافع

مخالفت‌های دنباله‌دار بعضی مسئولان با طرح مالیات بر عایدی املاک

رونمایی از ابوالمشاغل بازار بورس

از ابتدای سال ۹۹ که بازار بورس اوراق بهادار کشور رونق فزاینده‌ای گرفت بحث تعارض منافع در بورس نیز مطرح بود. در این مدت کارشناسان و کاربران فضای مجازی مصادیق مختلفی از تعارض منافع در بورس را برشمردند که فارغ از صحت یا نادرستی، اهمیت مطلب را نشان می‌دهد. به عنوان مثال یکی از این مصادیق، عدم وجود یک مرجع برای ثبت شکایت از تخلفات سازمان بورس و کارگزاران است و این شکایت به هیات داور خود سازمان یا سامانه شکایات ارجاع داده می‌شود که مشخص است دچار تعارض منافع است. کاربری به نام رضا مندنی فر به یک موقعیت تعارض منافع دیگر در بورس پرداخته و می‌نویسد: «مساله تعارض منافع را یک بار برای همیشه حل کنید! از نظر بنده نه عزیزان ما در سازمان بورس و نه عزیزان ما در کارگزاری‌ها حق خرید و فروش سهام را ندارند! مگر می‌شود داور و بازیکن از یک تیم باشند و انتظار رعایت عدالت هم داشته باشیم؟!».

نکته‌ای که وی بیان می‌کند این است که با توجه به حجم اطلاعاتی که اشخاص سازمانی بورس و کارگزاران از منابع و جریان‌های خرید و فروش سهام دارند و به دلیل عدم تقارن اطلاعات در کل یک جامعه، این اشخاص می‌توانند از این مزیت در جهت منافع خود استفاده کنند و با دخالت در فرآیندهای سیاستگذاری و یا دخالت در فرآیند بازار بورس منافع خود را تامین کنند. این یک موقعیت تعارض منافع است. البته قوانینی در خصوص ممنوعیت معامله سهام برای کارمندان سازمان بورس و کارگزاران وجود دارد ولی اینها نتوانسته است به خوبی این موقعیت تعارض منافع را مدیریت کند و لازم است تا توجه بیشتری به این مسئله شود تا بازار بورس کارآمد باشد. همچنین در فضای مجازی توییت‌های با موضوع شاهین چراغی و تعارض منافع اشتغال همزمان وی بازتاب داشته است. به عنوان مثال کاربری با نام پشت پرده بورس می‌نویسد: «معرفی می‌کنم: آقای #شاهین_چراغی ابوالمشاغل بازار سرمایه، عضو شورای عالی بورس، رییس هیئت مدیره بورس کالا، موسس بورس مسکن و احتمالا مدیر عامل آن، کارگزار (به گواهی صفحه اینستا)، صراف! وارد کننده غذای سگ و گربه و در حال تاسیس کارخانه آن پیدا کنید تضاد منافع را!!» فارغ از اینکه این ماجرا صحت دارد یا خیر، واکنش کاربران و بیان درست مسئله اشتغال همزمان در فضای مجازی از نکات قابل توجه هفته گذشته بود.

رصد تعارض منافع در مستطیل سبز

یکی از مطالب دیده شده در هفته گذشته مربوط به مطلب یک کانال تلگرامی در حوزه فوتبال است. کانال Fifa news 90 می‌نویسد: «اما ابهام اصلی، درباره تضاد منافع است. آیا حضور اکبر محمدی به عنوان رئیس کمیته جوانان فدراسیون، با حضور او در هیات مدیره پیکان و اینک به عنوان سرپرست مدیرعاملی، مصداق این قاعده جهانشمول نیست؟ شخصی که در فدراسیون فوتبال یک کمیته مهم را در اختیار دارد، چگونه ممکن است همه توان خود را در یک باشگاه که اتفاقاً فقط در فوتبال هم سرمایه گذاری نکرده، بگذارد؟ از این به بعد، آیا او به سود باشگاه متبوعش تصمیم می‌گیرد یا منافع فدراسیون و فوتبال کشور؟ این تناقض را چگونه می‌توان حل کرد». نکته‌ای که وی مطرح می‌کند ناظر بر تعارض منافع اشتغال بیرونی و قاعده گذاری برای خود است و مشخص است که در این موقعیت شخص دچار انحراف از تصمیم‌گیری صحیح شده و ممکن است به دنبال منافع شخصی (در اینجا باشگاهی) خود باشد.

Fifa news 90

۵

۳۸۳۱

۲۶۴

تلگرام

تضاد منافع در انتخاب محمدی به عنوان سرپرست پیکان / حواس فدراسیون کجاست؟

تداوم تعارض منافع در نظام سلامت، مجلس و دولت در خواب غفلت

در حوزه پزشکی به طور مکرر به تعارض منافع اشاره شده و همواره یکی از دغدغه‌های کاربران فضای مجازی انواع تعارض منافع در این حوزه بوده است. این بار هم کاربری با نام دکتر مجید دلوار در توییتر می‌نویسد: «فعالیت و به ویژه تصدی مسئولیت‌هایی همچون ریاست بخش و بیمارستان و بالاتر توسط پزشکانی که از بزرگترین فعالان بخش خصوصی هستند مشکلات بسیاری را برای مردم در حوزه درمان ایجاد می‌کند. اما مجلس و دولت در سال‌های اخیر هیچ حرکتی در اصلاح حداقلی این معضل و کاهش تضاد منافع نکرده‌اند.» این بیان درستی از مسئله پست‌های مدیریتی پزشکانی است که در بخش خصوصی نیز فعالیت می‌کنند. یک پزشک اگر در مقام مدیر یا سیاستگذار قرار بگیرد از فعالیت در بخش خصوصی چشم‌پوشی نکند، در موقعیت تعارض منافع قرار می‌گیرد و می‌تواند از سیاستگذاری و یا امکانات مدیریتی خود در جهت منافع شخصی استفاده کند. به عنوان مثال اگر یک پزشک داروساز که در بخش خصوصی فعالیت می‌کند در بخش سیاستگذاری واردات دارو نیز باشد، دچار تعارض منافع شده و می‌تواند اهداف سیاستگذاری دارویی را منحرف کند.

تعارض منافع یا تضاد علایق؟

گاهی در فضای مجازی دیده می‌شود که کاربران استفاده صحیحی از اصطلاح تعارض منافع نمی‌کنند. کاربری با نام سیاه‌وش می‌نویسد: «زندگی کنار آدمها، اغلب شامل تعارض منافع یا مکافات و گرفت‌و‌گیرهایی می‌شه که خیلی وقتها ترجیح میدی قید بُعد اجتماعی وجودت بزنی و عطای آدمها رو به لقاشون ببخشی». در اینجا تعارض منافع چندان گویا و واضح نیست و بهتر بود از تضاد علایق اشخاص استفاده می‌شد!

پژوهشکده مطالعات توسعه

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۲

شماره دوازدهم - ۲۲ تا ۲۸ شهریور ۱۳۹۹

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

